

EUROPOS KOMISIJA

Briuselis, 2012 05 10
COM(2012) 216 final

**KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS
EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ
KOMITETUI**

Vandens srities Europos inovacijų partnerystė

KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ KOMITETUI

Vandens srities Europos inovacijų partnerystė

1. Įžanga

Potvynių, vandens trūkumo ir sausrų poveikis aplinkai, visuomenei ir ekonomikai didžiulis. Nepakankama vandens kokybė kelia pavojų visuomenės sveikatai ir biologinei įvairovei, be to ir Europoje, ir kitur kyla problemų, susijusių su saugaus geriamojo vandens tiekimu sanitarija. Siekiant tvariai valdyti vis didėjančią neigiamą poveikį vandens ištekliams, reikia naujų ir naujoviškų metodų.

Europos inovacijų partnerystės (EIP), pasiūlytos Strategijos „Europa 2020“ pavyzdinėje iniciatyvoje „Inovacijų sąjunga“¹, yra ir strateginis metodas, ir galimybė tinkamai šalinti Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų sistemos trūkumus, kad būtų galima sparčiau diegti inovacijas, kurios labai padėtų spręsti socialines problemas. Taip padidintume Europos konkurencingumą ir prisidėtume prie darbo vietų kūrimo bei ekonomikos augimo. EIP – tai būdas žinias ir išteklius skirti svarbiausiems politiniams prioritetams, sudarant sąlygas įvairių politikos sričių, sektorių ir valstybių narių suinteresuotosioms šalims bendradarbiauti, kad piliečiai greičiau pajustų išradimų ir inovacijų naudą.

ES valstybės narės pripažįsta inovacijų svarbą vandentvarkos srityje. 2011 m. birželio 21 d. Europos Sąjungos Taryba paragino Komisiją „glaudžiai bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis apsvastyti inovacijų partnerystę vandens srityje siekiant, kad vanduo būtų naudojamas tausiai ir veiksmingai“².

Strategijos „Europa 2020“ pavyzdinėje iniciatyvoje „Tausiai išteklius naudojanči Europa“³ taip pat pabrėžiama vandens – vieno iš svarbiausių mūsų išteklių – tausaus valdymo Europoje svarba. Efektyvaus išteklių naudojimo Europos plane⁴ atkreipiamas dėmesys į efektyvaus išteklių vartojimo teikiamas galimybes.

Komisija rengia Europos vandenų apsaugos planą, kuris yra vandens sričiai skirta Efektyvaus išteklių naudojimo plano dalis. Vandenų apsaugos plane, kurį numatoma parengti iki 2012 m. pabaigos, bus išdėstyta, kokiomis politinėmis priemonėmis būtų galima spręsti dabartinės ES vandens išteklių valdymo politikos įgyvendinimo problemas ir panaikinti įgyvendinimo spragas. Minėto plano ir EIP rengimas bus glaudžiai koordinuojamas siekiant užtikrinti novatoriškų metodų ir inovacijų paklausos priemonių integravimą rengiant ir įgyvendinant ES vandens išteklių valdymo politiką. Be to, EIP bus grindžiama Ekologinių inovacijų veiksmų planu⁵, kurio tikslas – paskatinti tokias inovacijas, kuriomis siekiama arba kurios padeda sumažinti aplinkai daromą neigiamą poveikį ir sumažinti atotrūkį tarp inovacijų ir rinkos.

¹ Komunikatas COM(2010) 546 galutinis.

² 2011 m. birželio 21 d. Europos Sąjungos Tarybos išvados (dok. 11308/11).

³ Tausiai išteklius naudojanči Europa, [COM\(2011\) 21 final](#).

⁴ Efektyvaus išteklių naudojimo Europos planas, [COM\(2011\) 571 final](#).

⁵ COM(2011) 899 *final*.

2. Inovacijų galimybių išnaudojimas

Poreikis efektyviau ir veiksmingiau naudoti vandenį vis labiau skatins piliečius, visuomenes, žemės ūkio ir pramonės įmones ieškoti inovacinių sprendimų. Novatoriškai mąstant ir sumaniai naudojant inovacijas galima greitai ir veiksmingai rinkai pateikti naujų sprendimų, kurie atitiktų miesto, kaimo vietovių ir pramonės galutinių naudotojų lūkesčius.

Išnaudojant vandentvarkos srities inovacijų galimybes galima labai prisidėti prie darbo vietų kūrimo, ekonomikos augimo ir Europos konkurencingumo didinimo. Jei Europos vandens pramonė išaugtų 1 %, būtų sukurta 10 000–20 000 naujų darbo vietų⁶. Nepraleisdama naujų ir svarbių rinkos galimybių Europa gali vis labiau įtvirtinti su vandeniu susijusių inovacijų ir technologijų pasaulio rinkos lyderės pozicijas.

Europos vandens sektoriuje, kuriame aktyviai veikia 9000 MVĮ ir vien vandens tiekimo sektoriuje tiesiogiai dirba 600 000 žmonių, turima daug galimybių spartinti augimą ir didinti konkurencingumą. Tokių galimybių esama ir kituose su vandeniu susijusiuose sektoriuose (vandens naudojimo pramonės, vandens technologijų plėtros ir t. t.), kuriuose inovacijos gali padėti užtikrinti didesnę našumą. Pasaulio vandens rinka sparčiai auga ir 2020 m. turėtų siekti 1 trilijoną USD⁷.

Visame pasaulyje jau veikiančios Europos vandens ir susijusių sektorių įmonės kuria novatoriškus vandens naudojimo sprendimus, tačiau dažnai nepasinaudoja jų pardavimo privalumais. Pašalinus patekimo į rinką kliūtis ir skatinant Europos lyginamuosius pranašumus naujovių diegimo vertės grandinėje, Europos įmonėms galima padėti teikti rinkai novatoriškus produktus ir taip išnaudoti visą jų ekonominį potencialą.

Novatoriški su vandeniu susijusių problemų sprendimai gali tiesiogiai padėti siekti platesnių aplinkosaugos tikslų, tokių kaip mūsų gamtos turto ir ekosistemų bei jų pagrindo – biologinės įvairovės – išsaugojimas. Be to, su geriamojo vandens tiekimu ir nuotekų valymu susiję sprendimai bus naudingi visuomenės sveikatos požiūriu, o tai savo ruožtu reiškia, kad labai sumažės išlaidų. Sprendimai, kuriais siekiama apsaugoti potvynių užliejamas zonas, padės užtikrinti visuomenės saugą ir išvengti ekonominių nuostolių.

3. Socialiniai iššūkiai

Jei nebus sukurta veiksminga inovacijų skatinimo politika, kyla pavojus, kad Europa nepajėgs išnaudoti savo vandens srities inovacijų galimybių pasaulinėse rinkose, todėl jai pačiai gali tekti pirkti kitų šalių sukurtas technologijas⁸ savo vandens problemoms spręsti.

Neseniai atliktų tyrimų duomenimis, dėl to, kad mažtančių vandens išteklių reikia įvairiems vienas su kitu konkuruojantiems poreikiams patenkinti, 2030 m. visame pasaulyje gali stigti 40 %⁹ vandens išteklių. Tokio poveikio nebūtų išvengta ir didelėje Europos dalyje. Numatoma, kad konkurencija dėl švaraus vandens vis dažniau turės socialinių ir ekonominių padarinių, taip pat padarinių aplinkai ir pasaulio geopolitikai.

⁶ Komisijos tarnybų darbo dokumentas Mokslinių tyrimų bendro programavimo iniciatyva dėl vandens (dok. SEC (2011 m.) 1250 *final*).

⁷ „LUX Research“ ataskaita „*Water cultivation: The Path to Profit in Meeting Water Needs*“, 2008 m.

⁸ Leidinys *Global Water Intelligence*, 2011 m. *Global Water Market 2011 - Meeting the world's water and wastewater needs until 2016*.

⁹ McKinsey & Company, 2009 m. *Charting our Water Future: Economic frameworks to inform decision-making*.

Taigi reikia spręsti sudėtingus su vandens kokybe ir kiekiu susijusius uždavinius. Esama pavojaus, kad didelėje dalyje Europos gėlojo vandens telkinių iki 2015 m. nebus pasiekti ES vandens pagrindų direktyvos tikslai. Remiantis 2009 m. atlikta preliminaria analize, esama pavojaus, kad nebus užtikrinta 30 % paviršinių vandenų ir 38 % požeminių vandenų gera būklė¹⁰. Tai neigiamai paveiktų biologinę įvairovę ir visuomenės sveikatą, be to, būtų sunkiau užtikrinti, kad ekosistemos atliktų savo funkcijas.

Vandens kiekybės atžvilgiu trečdalyje ES teritorijos, išsidėsčiusios įvairioje platumoje, jau jaučiamas neigiamas vandens stygiaus ir sausrų poveikis. Palyginus 1976–1990 m. ir 1991–2006 m. laikotarpių sausrų poveikį matyti, kad tiek sausrų plotas, tiek neigiamą jų poveikį patiriančių gyventojų skaičius padvigubėjo¹¹. Per pastaruosius dešimt metų Europa patyrė daugiau kaip 175 didelių potvynių, per kuriuos žuvo žmonių, kitiems teko palikti savo namus ir patirta didelių ekonominių nuostolių.

Tikėtina, kad dėl klimato kaitos, socialinės ir ekonominės raidos ir augančios vandens paklausos žemės ūkyje maisto produktams ir biomasei gaminti tokių problemų tik gausės. Dėl urbanizacijos ir sparčios industrializacijos bei demografinių pokyčių su vandeniu susijusių problemų padaugėjo; prie jų prisidėjo ir vandens infrastruktūros susidėvėjimas. Be to, siekiant tvarios vandentvarkos, svarbus vaidmuo tenka vandens ir energijos efektyvumui bei tarpusavio sąveikai.

Besivystančiose šalyse labai svarbu siekti Tūkstantmečio vystymosi tikslų, susijusių su sanitarija bei geriamuoju vandeniu, nes tai padėtų kovoti su skurdu ir paskatintų milijonų gyventojų ekonominės gerovės augimą.

4. ES atsakas

Vandens išteklių apsauga ir tvaraus ekonomikos augimo skatinimas yra tarpusavyje susiję, todėl jų reikia siekti koordinuotai. EIP padės ieškoti novatoriškų sprendimų, kurių reikia siekiant veiksmingos ES vandens politikos, taip pat padės realizuoti verslo ir pramonės inovacijų potencialą ir įgyti konkurencinio pranašumo. Reikia naujo požiūrio ne tik į mokslinius tyrimus ir technologijų plėtrą, bet ir į finansavimą, IRT, valdymą, fizinį planavimą, institucijas, valdymą ir kitas sritis ar į jų sąveiką.

4.1. ES veiksmų pridėtinė vertė

Europos vandens sektoriuje turima puikių žinių ir technologijų, tačiau jos padrikos. EIP padės sutelkti valstybių narių įvairių sektorių išteklius, užtikrinti kritinę masę, paskatinti konkurenciją ir kurti vienodas veiklos sąlygas. Europos lygmens veiksmais galima lengviau koordinuoti pastangas, išvengti jų dubliavimosi, apibrėžti bendrus tikslus, didinti iniciatyvų mastą ir paspartinti novatoriškų sprendimų diegimą. Vykdamas EIP bus geriausiai išnaudoti turimi ištekliai ir teikiamos rekomendacijos dėl veiksmų, kuriems reikalinga papildoma parama. Be to, imantis veiksmų ES mastu bus sukurta masto ekonomija, reikalinga kuriant ir įgyvendinant novatoriškus sprendimus ir skatinant jų sklaidą.

¹⁰ Pareiškimas vandentvarkos atstovams „*Preliminary analysis of the River Basin Management Plans in 2009*“, Vandentvarkos atstovų susitikimas, Varšuva, 2011 m. gruodžio 8–9 d.

¹¹ Europos aplinkos agentūra (EAA), 2010 m., „*Water resources: quantity and flows – SOER 2010 thematic assessment*“.

Vandens telkiniai nesutampa su administracinėmis sienomis. Dėl tarpvalstybinio vandentvarkos pobūdžio ši veikla visoje Europoje turi būti vykdoma visapusiškai ir integruotai upės baseino lygmeniu, kaip numatyta Europos vandens politikoje. Todėl labai svarbus koordinavimas regionų ir tarptautiniu lygmeniu.

Paklausos valdymo priemonės (viešieji pirkimai, reguliavimo sistemos, standartų nustatymas ir t. t.) yra labai svarbios su vandeniu susijusių inovacijų diegimui ir skverbčiai rinkoje, todėl vykdant EIP jos turėtų būti nustatytos. Reglamentavimas Europos mastu yra svarbi inovacijų ir verslo varomoji jėga. EIP gali padėti novatoriškus sprendimus tinkamai perkelti į politiką ir įgyvendinti. Valdžios institucijų ir komunalinių paslaugų įmonių vykdomi su vandeniu susijusios infrastruktūros viešieji pirkimai gali labai paskatinti novatoriškų sprendimų kūrimą ir įgyvendinimą. Kitos reguliavimo sistemos, pavyzdžiui, Ekologinio projektavimo direktyva, galėtų būti svarbios gerinant novatoriškų ir politikos tikslus atitinkančių sprendimų skverbimą rinkoje. Gali tekti sukurti arba atnaujinti atitinkamus standartus.

ES priemonės, orientuotos į inovacijų pasiūlą, pvz., mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros finansavimas, turi būti tinkamai susietos su paklausos srities veiksmis, priemonėmis ir įvairių sričių politika, reikalinga inovacijoms skatinti. Įgyvendinant Europos inovacijų partnerystę, moksliniai tyrimai ir inovacijos bus derinamos su įvairių politikos sričių paklausos priemonėmis siekiant spartesnės jų skverbties rinkoje; inovacijos bus skatinamos tiek ES, tiek nacionaliniu lygmeniu (t. y. bus peržiūrimos galiojančios ir siūlomos naujos taisyklės, spartinamas produktų patvirtinimas, spartinamas standartų nustatymas, pasitelkiamos viešųjų pirkimų strategijos ir pan.). Galiausiai EIP pramonės įmonėms, visų pirma VMĮ, suteiks galimybių rasti novatoriškų sprendimų kūrimo partnerių visoje ES.

4.2. Tikslai ir uždaviniai

Atsižvelgiant į pirmiau išdėstytas problemas bei galimybes ir į Europos lygmens veiksmų svarbą, vandens srities EIP turėtų padėti siekti bendrų Vandens pagrindų direktyvoje ir Efektyvaus išteklių naudojimo plane nustatytų ES vandens politikos tikslų ir padėti įveikti įgyvendinimo sunkumus. Konkretūs EIP strateginiai tikslai **iki 2020 m.** yra tokie:

- *visiems tiekti pakankamai saugaus vandens už prieinamą kainą ir užtikrinti, kad būtų pakankamai vandens aplinkai;*
- *pasiekti, kad vandens išteklių eikvojimas būtų santykinai atsietas nuo ekonominės veiklos lygio pagrindiniuose ES sektoriuose (įskaitant energetikos, ūkininkavimo ir cheminių medžiagų);*
- *išlaikyti gerą visų ES upių baseinų vandenų būklę ir ją dar pagerinti (kokybės, kiekybės ir naudojimo atžvilgiu, taip pat atsižvelgiant į didėjantį neigiamą poveikį vandens ištekliams).*

Siekiant įvertinti pažangą įgyvendinant šiuos strateginius tikslus ir paskatinti suinteresuotąsias šalis aktyviai dalyvauti, nustatomi atitinkami uždaviniai. Jie susiję su įvairiomis strateginių tikslų veiklos sritimis ir su pačia EIP. Uždaviniai bus išsamiau išplėtoti Strateginiame įgyvendinimo plane, kurį numatoma parengti 2012 m. rudenį ir kuris bus glaudžiai susijęs su Europos vandenų apsaugos planu, numatytu parengti 2012 m. lapkričio mėn.

Šiomis sąlygomis vykdant EIP bus siekiama iki 2020 m. įgyvendinti šiuos uždavinius:

- visus upių baseinų valdymo planus įgyvendinti laiku iki 2015 m. Kadangi vandens ištekliams toliau daromas neigiamas poveikis, ir toliau laikytis nustatytų tikslų: kuo labiau mažinti sausrų bei potvynių poveikį, pritaikyti augalų kultūras, didinti dirvožemio gebėjimą sulaikyti vandenį ir našiai drėkinti augalus. Alternatyvius vandens tiekimo būdus naudoti tik jei nėra pigesnių taupymo galimybių;
- vandens nuostolius sumažinti iki tvaraus lygio visoje ES, o inovacijas sutelkti į tuos regionus, kuriuose tokie nuostoliai yra opiausia problema;
- visuose regionuose turi būti vandens išgaunama 20 % mažiau negu turimi atsinaujinantys vandens ištekliai.

Minėtų uždavinių įgyvendinimas suteiktų tokių inovacinių ir konkurencinių privalumų:

- Europoje su vandeniu susijusios inovacijos į rinką patektų greičiau negu kitose panašaus ekonominio išsivystymo šalyse. Europa taptų su vandeniu susijusių problemų novatoriškų sprendimų pasaulinės rinkos lydere;
- ES vandentvarkos srities ekologinių pramonės šakų įmonės iki 2030 m. 20 % padidintų savo apyvartą ES ir 20 % išaugtų užimtumo tokiose įmonėse galimybės¹²;
- tvarios vandentvarkos metodai būtų tiekiami pasaulio rinkai ir įtraukiami į ES bei jos valstybių narių bendradarbiavimą su kaimyninėmis ir besivystančiomis šalimis.

Praktiniai EIP įgyvendinimo uždaviniai bus tokie:

- iki 2012 m. pabaigos susitarti dėl Strateginio įgyvendinimo plano;
- užtikrinti, kad iki 2013 m. EIP taptų veiksminga viešojo ir privačiojo sektorių suinteresuotųjų šalių platforma, kurioje būtų galima veiksmingai bendradarbiauti kuriant novatoriškus vandens problemų sprendimus;
- iki 2013 m. sukurti internetinę vandens inovacijų rinką, kurioje galėtų bendradarbiauti pasiūlos ir paklausos subjektai iš visos ES.
- iki 2015 m. pasiekti pirmųjų rezultatų šalinant didžiausias kliūtis inovacijoms ES, valstybių narių ir regionų lygmeniu, siekiant užtikrinti, kad inovacijos būtų remiamos teisės aktais ir finansinėmis priemonėmis;
- užtikrinti, kad 10 didžiausių su vandeniu susijusių problemų sprendimų iki 2020 m. jau būtų išbandyti, sėkmingai paskleisti ir išplėtoti.

5. Inovacijų veiklos orientavimo sritys

Siekiant kuo optimaliau šalinti kliūtis inovacijoms, kurti rinkoje paklausius produktus ir sklaidos strategijas, siūlomos trys veiklos kryptys: miestų vandentvarkos, kaimo vietovių

¹² Apskaičiuota, kad su vandeniu susijusių pramonės šakų apyvarta 2010 m. sudarė 1,15 trln. EUR, o tai yra 33 % pasaulio ekologinės pramonės rinkos apyvartos. Su vandeniu susijusių sektorių įmonėse 2010 m. dirbo 22 % visos Europos ekologinės pramonės darbo jėgos. *Ecorys study on the number of jobs dependent on the Environment and Resource Efficiency improvements* (2012 m. vasario mėn.).

vandentvarkos ir pramonės vandentvarkos. Per išsamias konsultacijas tokiai veiklos organizavimo strategijai pritarė daug suinteresuotųjų šalių. Veiklos suskirstymas į kryptis yra praktiškas EIP veiklos organizavimo būdas sudarant susijusių sričių suinteresuotųjų šalių, sprendžiančių panašias problemas, grupę. Toliau pateikiamas orientacinis veiklos kryptių aprašymas.

- Miestų vandentvarka

Dėl vis intensyvesnės urbanizacijos (numatoma, kad 2050 m. miesto vietovėse gyvens daugiau kaip 80 % ES gyventojų¹³) miestų vandentvarkos specialistams teks spręsti vis rimtesnes problemas. Miesto vandens ciklu pagrįstoje veikloje turi dalyvauti visos suinteresuotosios šalys, darančios poveikį vandens ištekliams arba turinčios spręsti su neigiamu poveikiu vandens ištekliams susijusias problemas. Tai reiškia, kad inovacijas priimti ir diegti turi profesinės suinteresuotosios šalys, piliečiai ir vietos valdžios institucijos. Svarbiausios bus inovacijos, susijusios su: vandens ir energijos sąsaja, vandens naudojimo efektyvumu (tiek namų ūkiuose, tiek pramonėje), vandens kokybe, vandens infrastruktūra, rekreacija, visuomenės sveikata ir vartotojų informavimu pasitelkiant IRT. Veikla energetikos, transporto ir IRT srityse bus koordinuojama su Europos Komisijos Pažangių miestų ir gyvenviečių iniciatyva.

- Kaimo vietovių vandentvarka

Kaimo vietovėse biologinė įvairovė, žemės ūkis, teritorinis planavimas ir žemėtvarka yra susiję ir gali tarpusavyje konkuruoti dėl turimų vandens išteklių. Be to, kaimo vietovės gali atlikti svarbų vaidmenį mažinant potvynių tikimybę ir švelninant vandens stygiaus ir sausrų poveikį. Vykdant vandens srities EIP bus nagrinėjama vandens valdymo ūkių lygmenyje ir vandens išteklių paskirstymo žemės ūkio reikmėms baseino ir vandens telkinio lygmeniu sąveika, taip pat leistinas poveikis vandens kokybei. Ši EIP bus koordinuojama su EIP „Žemės ūkio našumas ir tvarumas“, kurią vykdant bus sprendžiamos vandens kokybės ir kiekybės ūkių lygmeniu problemos.

- Pramonės vandentvarka

Pramonės procesų inovacijos, IRT taikymas ir naujos našesnio apdorojimo technologijos padės sumažinti išlaidas, energijos poreikius ir taršą. Tose pramonės šakose, kuriose sunaudojama daug vandens, pavyzdžiui, energijos gamybos arba chemijos pramonės, vandens naudojimo gamybos procese našumą didinančios inovacijos padės mažinti bendrą vandens sunaudojimą. Vykdant vandens srities EIP bus siekiama didelėms ir mažoms šio sektoriaus įmonėms padėti skleisti tokias inovacijas. Bus iširta, kaip ši EIP ir žaliavų srities EIP galėtų viena kitą papildyti.

Siekiant spręsti dviem ar visoms veiklos kryptims aktualias temas, bus apibrėžtos įvairios **skersinės temos**. Jos galėtų apimti, pavyzdžiui, tokias temas kaip upių baseinų valdymas, klimato kaita ir vanduo, energetikos ir vandens sąsajos, vandens ūkio valdymas, su vandeniu susijęs vystomasis bendradarbiavimas, finansų inžinerija ar standartizacija.

6. EIP įgyvendinimas

¹³ Jungtinių Tautų sekretoriato Ekonomikos ir socialinių reikalų departamento gyventojų skyrius „*World Population Prospects: The 2006 Revision*“ ir „*World Urbanization Prospects: The 2007 Revision*“ <http://esa.un.org/unup>.

EIP veiklos rezultatų bus siekiama remiantis strateginiu įgyvendinimo planu (SIP). Taikant metodą „iš apačios į viršų“, SIP bus nustatyti prioritetiniai kiekvienos veiklos krypties veiksmai ir spręstinos skersinės temos. SIP bus visapusiškai atsižvelgiama į atitinkamas ES finansavimo programas¹⁴ ir iniciatyvas siekiant, kad finansavimo poveikis būtų kuo didesnis ir kad būtų lengviau pasiekti EIP tikslus. SIP taip pat bus išsamiai išnagrinėti EIP uždaviniai atsižvelgiant į Europos vandenų apsaugos planą.

6.1. Rezultatai

Įgyvendinus EIP bus pasiekta šių rezultatų:

- **Inovacijų „vietos“**

Iki 2013 m. bus atrinktos pirmosios inovacijų „vietos“, kuriose bus nustatomos kliūtys inovacijoms, rengiama, išbandoma ir demonstruojama konkreči su konkrečia vandens srities problema susijusi veikla, veiksmai, prototipai ir sprendimai pagal SIP. Tokios „vietos“ gali būti fizinės demonstravimo vietos, bendradarbiavimo projektai arba tinklai, ir jos atliks svarbų vaidmenį įgyvendinant EIP.

- **Novatoriškų sprendimų sklaida**

EIP padės kurti su didžiausiomis vandens srities problemomis susijusių išradimų ir novatoriškų sprendimų sklaidos strategijas ir taip paspartinti jų įsisavinimą rinkoje.

- **Kliūčių vandens srities inovacijoms šalinimas**

Įvairios kliūtys (reglamentavimo, finansinės, standartizacijos, techninės, socialinės ir t. t.) trukdo inovacijoms sėkmingai patekti į rinką. Vykdamas EIP bus nustatytos tokios pagrindinės kliūtys, bus numatytos jų šalinimo priemonės ir veiksmai ir bus atrasta išradimų bei inovacijų paspartinimo galimybių kiekviename vertės grandinės etape nuo mokslinių tyrimų iki rinkos.

- **Vandens inovacijų „prekyvietė“**

Iki 2013 m. bus parengta ir sukurta internetinė prekyvietė, kurioje bus sudarytos galimybės tiems, kurie turi problemą, ir tiems, kurie gali pasiūlyti jos sprendimą, bendrauti kad ir kur jie būtų. Prekyvietę stebės EIP valdymo organas ir ji bus susieta su kitomis veiklos sritimis.

6.2. Finansavimas

EIP bus nustatyta, kaip geriausiai derinti įvairias ES, nacionalines ir regionines finansavimo programas bei privačias lėšas siekiant paspartinti novatoriškų sprendimų plėtrą, pavyzdžiui, galbūt pasinaudoti ekologinių inovacijų finansuotojų tinklu, sudarytu pagal Ekologinių inovacijų veiksmų planą. Europos Komisija apsvarstys atitinkamos pagalbos pagal EIP vykdomai veiklai skyrimą pagal 7-ąją bendrąją programą. Valstybės narės skatinamos atitinkamas investicijas įtraukti į būsimas struktūrinių fondų 2014–2020 m. programas.

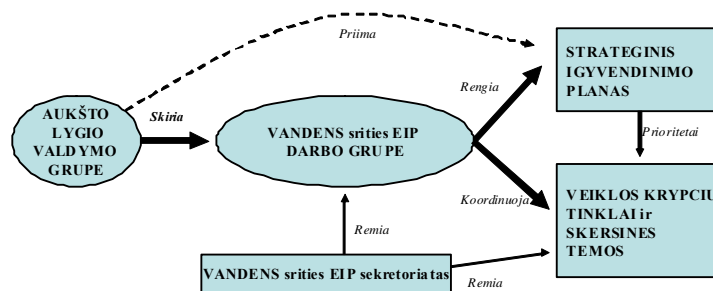
7. Valdymas

¹⁴ Įskaitant vykdomas pagal būsimos ES sanglaudos politikos nacionalines ir regionines mokslinių tyrimų ir inovacijų strategijas.

Igyvendinant EIP turės dalyvauti ir atitinkamus įsipareigojimus prisiimti visos suinteresuotosios šalys, atstovaujančios visai inovacijų vertės grandinei.

EIP naudosis jau vykdomų Europos, nacionalinių ir regioninių iniciatyvų veikla bei rezultatais ir su jomis glaudžiai koordinuos savo veiklą. Tarp tokių iniciatyvų – bendrojo programavimo iniciatyvos, nacionalinės ir regioninės mokslinių tyrimų ir inovacijų programos, Europos technologijų platformos, finansiniai mechanizmai, kitos EIP, taip pat kitos inovacijų iniciatyvos. Taip bus siekiama vengti dubliavimo ir skatinti sąveiką.

Bus pasirinktas valdymo modelis, leidžiantis prioritetines sritis, kuriose galima ir reikėtų imtis inovacinių veiksmų, nustatyti taikant metodą „iš apačios į viršų“. Kartu bus užtikrinta, kad visos dalyvaujančios suinteresuotosios šalys prisiimtų įsipareigojimus pačiu aukščiausiu sprendimų priėmimo lygmeniu.

1 diagrama. Valdymo modelis.

Europos Komisijos kvietimu bus sudaryta **aukšto lygio valdymo grupė** (ALVG). ALVG pirmininkaus už aplinką atsakingas Europos Komisijos narys; jos nariai bus kiti Europos Komisijos nariai, valstybių narių atstovai, Europos Parlamento nariai ir įvairių suinteresuotųjų šalių atstovai. Grupės nariai bus atrenkami pagal jų asmeninę kompetenciją ir atstovaus visai inovacijų vertės grandinei. ALVG nustatys EIP įgaliojimus ir priims SĮP bei **daugiametį planą** 2012–2020 m. laikotarpiui. Priėmus SĮP, ALVG vaidmuo bus peržiūrimas įgyvendinimo etape.

ALVG paskirs **darbo grupę**, kurios sudėtis atitiks ALVG sudėtį ir kuri bus veiklos ir sprendimų priėmimo lygmenų jungiamoji grandis. Darbo grupė bus atsakinga už SĮP parengimą, taip užtikrinant, kad būtų taikomas metodas „iš apačios į viršų“. Priėmus SĮP, darbo grupės konfigūracija gali būti peržiūreta – gali būti padidintas įgyvendinimo etape atstovaujama suinteresuotųjų šalių skaičius, tačiau išlaikomas veiksmingas sprendimų priėmimas. EIP įgyvendinimo etape darbo grupei teks svarbus vaidmuo stebėti iškeltų

uždavinių įgyvendinimo pažangą. Be to, darbo grupė koordinuos skirtingas EIP veiklos kryptis ir jų naudingą tarpusavio sąveiką, taip pat padės rengti sklaidos strategijas.

Kiekvienai veiklos kryptčiai bus sukurtas atitinkamas **tinklas**, kurį sudarys visų su ta veiklos kryptimi susijusių suinteresuotųjų šalių atstovai ir subjektai, dalyvaujantys inovacijų „vietų“ veikloje. Siekiant užtikrinti kuo visapusiškesnius žinių bei patirties mainus ir paskatinti plėsti EIP veiklą, į tinklus galės būti įtraukta ir kita Europos su vandeniu susijusių inovacijų veikla. Visi tinklų nariai turės pasirašyti **įsipareigojimų deklaraciją**. Tinklams teks atsakomybė už veiklos kryptčių koordinavimą, ryšių su inovacijų „vietomis“ palaikymą ir prisidėjimą prie EIP veiklos rezultatų (rinkos galimybių radimo, įvairių kliūčių inovacijoms šalinimo, finansavimo galimybių radimo ir sklaidos strategijų rengimo). Tinklų veiklą koordinuos ir prižiūrės darbo grupė.

Kasmet bus rengiamas **vandens srities EIP susitikimas**, kad visi šioje veikloje dalyvaujantys subjektai galėtų susirinkti ir aptarti EIP veiklos rezultatus. Šiame susitikime dalyvaus tinklų nariai ir pateiks veiklos ataskaitas, stebės pokyčius ir įvertins inovacijų „vietų“ veiklos pažangą. Po tinklų, susijusių su atitinkama veiklos kryptimi, dalyvių susitikimo susirinks už skersines temas atsakingi subjektai ir aptars pažangą bei sritis, kuriose reikia imtis tolesnių veiksmų. Po šių susitikimų bus sušauktas darbo grupės posėdis, kuriame tinklų ir skersinės veiklos atstovai pateiks ataskaitas ir gaus strateginių nurodymų. Per šiuos susitikimus bus įvertinama pažanga siekiant išskeltų uždavinių.

Europos Komisija skatins ir padės vykdyti EIP veiklą. Europos Komisija įsteigs **EIP sekretoriata**, kuris talkins darbo grupei, rengiančiai SĮP ir teiks paramą EIP įgyvendinimo etape. Priėmus SĮP, Europos Komisija jį įvertins ir pasiūlys, kaip jis galėtų padėti pasiekti EIP tikslus.

8. Tolesni veiksmai

Europos Komisija numato tokius etapus:

- Iki 2012 m. gegužės mėn. EIP komunikatas svarstomas Europos Parlamente ir Taryboje.
- Iki 2012 m. vasaros sukuriama ALVG ir surengiamas pirmasis jos susitikimas.
- Iki 2012 m. rugsėjo mėn. paskiriama darbo grupė ir suformuojamas EIP sekretoriatas.
- Iki 2012 m. gruodžio mėn. darbo grupė parengia SĮP.
- 2012 m. gruodžio mėn. ALVG priima SĮP. Europos Komisija pateikia planą Europos Parlamentui ir Tarybai kartu su savo nuomone apie šį planą.
- Nuo 2013 m. pradžios pradedama įgyvendinti EIP: pvz., atrenkamos pirmosios inovacijų „vietos“, sukuriama po vieną kiekvienai veiklos kryptčiai skirtą tinklą, įgyvendinamos paklausos priemonės, rengiama internetinė prekyvietė ir pan.
- 2013 m. Europos Komisija peržiūri EIP ir įvertina pažangą.
- Įgyvendinimo pažanga reguliariai įvertinama atsižvelgiant į uždavinius.